Ч. 15. (810). Львів, середа дня 23. січня 1918. Рік IV.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 16 сот. На провінції 20 сот.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч.-3).

Виходить що дня рано кромі понеділка

Не хочемо під Польщу!

Як з офіціяльних звідомлень про окремі переговори з українською делегацією в Берестю можна судити, між гр. Черніном і репрезентантами Укр. Републики дійшло до порозуміня в питаню територіяльного розмежованя між Україною й осередними державами. Обговорювано при тім положенє тих частин інтересованих безпосередно народів польської та української — що мали-би остати поза межами своїх національних держав, при чім обіцяно посполу взаїмність в прихильнім порішеню бажань тих „меншостий“. З'окрема ґр. Чернін піклував ся про польські меншости в Укр. Републиці.

В звязи з тими офіціяльними донесенями з німецьких кругів рознесли ся слухи, що отсе порозуміне між Україною а гр. Черніном мало-би лежати в тім, що Україна буцім-то має згоджувати ся на се, щоби Холмщина, Підляше та українська Галичина і Буковина належали як автономний край чи щось подібне до королівства Польщі. Що ґр. Чернін дальше обстоює отсей плян, се річ звісна.

Ми знаємо, що значить в польськім і австрійськім політичнім язиці отся фраза. Під „західною культурою“ розуміеть ся у нас — на західно-укр. землях — польську школу, польську мову, польські косцюлкі, польський двір, польську шляхту і її режім з усіма її прикметами — феодалізмом, клерикалізмом, нехтованєм селянства, пониженєм укр. мови та укр. віри-унії чи православя. Так розуміють панове-Поляки свою „місію“. Се та сама „місія“, яку сповняли на Вкраїні ксьондзи Загайки, князі Яреми та гетьмани Чарнецькі; се та сама „місія“, від якої укр. елємент в Галичині та Холмщині не має просвітку, а котрої способи: польонізація школи і уряду, кольонізація укр. землї Мазурами, економічний терор дворів а як верх усего натиск адміністрації, змонополізованої в руках Поляків.

Супроти тих пятьсотлітних звичок польської сторони на балачку про якусь „автономію“ Українців — збирає гіркий сміх. Австрійська конституція давала нам теоретично і правно повну забезпеку національних прав та спромогу свобідного національного розвитку. А що з того остало в практиці? Майже повне витисненє Українців з урядів, насильно польонізація шкіл, зведенє Українців до 27 прц. сойму, зведенє української земельної посілости на їх-же, галицькій землі (без зах. Галичини) до 34 прц. землї. Зрештою ми бачимо, що значать окремі права національностий на Угорщині: сліду з них не остало в практиці, а навпаки шалїє там повна мадяризація. Вже в часї війни скасовано в угорських Українців слявянську азбуку і східний календар. А чи не йде мадяризація усею силою на „автономну“ Хорватію, де є й своя хорватська шляхта, своє міщанство і де Мадярів ще тому 30—40 років зовсім не було? Супроти тих досвідів маємо ми вірити в „автономію“ укр. Галичини при Польщі — укр. Галичини, де ввесь урядовий апарат, школи, почти, зелізниці є і останутъ в руках польських шовіністів, де тільки 34 прц. землї остало в наших руках, де Жидова причисляє себе вперто до Поляків? Хиба наївна дитина може вірити в сї обітниці. До кількох літ були би вони з'анульовані.

А вже „послїдня горшия первих“ була-би, коли-би нашу східну Галичину мали поділити так, щоби часть по Липу-Буг чи по Верешицю — мала піти до України, а решта до Польщі. Тодї доля отсих 1 і пів чи 2 і пів міліонів Українців, що лишились би при Польщі, була би запечатана. Наші старокняжі столиці Холм і Перемишль — одні з найстарших укр. міст — були би засуджені на вічну національну загибіль. Забезпеченє прав сим українським „меншостям“ у Польщі не мало би вже таки ніякого, ні найменшого значіня. Зрештою не може тут бути мови про укр. „меншости“. На своїй земли — Перемищині чи Холмщині — є вони доси все таки ще більшостями. Така Добромильщина чи Лїшина, Яворівщина чи околиці Любачева — се майже чисто українські полоси краю; тільки вздовж зелізниці Перемишль-Львів вспіла польонізація зробити більші поступи.

І „Українська Парляментарна Репрезентація“, і „Народний Комітет“ і „Народний З'їзд“ згідно заявили, що хочуть, а чого не хочуть Галичане. Ми, галицькі Українці, заявили тисяч раз і заявляємо се нині, що ми — а тим більше — ніяка частина нас, не сьміємо бути віддані Польщі, хочби нам застеріґано не-знать які права! На се м[illegible]згодимось, а кожен Українець, що [illegible]би до сего руки, відразу здобуває собі в[illegible] пятно продавця національної землї. Ми, Галичане, безліч разів заявляли, що для нас істнують лише дві можливости: або нас, як цілість, по Сян і Вепр, прилучити до України, або утворити з нас — знов, як з цілости — окремий „Reichsland“, галицько-володимирське королївство, прямо і безпосередно належне до дунайської, австро-угорської монархії. Се заявляла „Українська Парляментарна Репрезентація“ постійно у всїх своїх деклярацїях, промовах та конференціях з міністрами. Натомість не було ні одної нагоди, де-би „Укр. Парл. Ревврезентація“ не заложила як-найрішучійшого протесту проти думки прилученя нас, хочби на найкращих про-око умовах, до Польщі.

Для Українців зза кордону, а так само для чужинців, що не знають наших обставин, нераз може дивне, чому ми, Галичане, згоджуємо ся на автономію в Австрії, а натомість ані чути не хочемо про найширшу „автономію“ під Польщею.

Тимчасом се річ ясна: в Австрії маємо до дїла з державою національностий, а Польща буде державою національною, польською. В віденськім парляменті більша половина палати не Німці; в Варшаві засядуть майже самі Поляки. Що се значить, бачимо на угорськім соймі і на положеню не-Мадярів в Угорщині. В віденських міністерствах чимало не-Німців; в Варшаві будуть самі Поляки. Німецька бюрократія з Відня нам не лячна, бо нема німецької шляхти чи міщанства у нашім краю.

Інша річ польська бюрократія, що має поміч шляхти, костела, міст. В Відни знаходимо ми всеж таки союзників: раз Славян, раз

Др. ЛЬОНГИН ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ.

До питаня українського державного гербу.

(Далі.)

Сам уже герб — се традиція нації, се її старий документ на її право в сїмї народів.

Як імя, так і герб не надають ся до того, щоби їх зміняти, покидати і добирати собі, після хвилевої вподоби — наче рукавички. Се річи, що переживають столїтя та лучать наочно поколїня поміж собою. Не кождий Українець може бути таким знавцем минувшини свого народу, щоби без таких зверхних признак, як імя чи герб, мати почутє свого походженя від старої Руси чи Гетьманщини.

І тому герб повинен бути історичним. Гербом України повинен бути або лев або козак з мушкетом — герб одної з історичних укр. держав.

В першім рядї надаєть ся до сего лев з XIII.—XIV. віку — тому, що він цїлих 400 літ старший від гетьманського козака, тому що се найстарший, історично певний, наш герб. Заміт, що се лише герб західної України мало стійний: носила-ж його українська держава, що обіймала з виїмкою Київщини та Сіверщини всю тодїшну українську територію; гетьманський козак прислугував ще меншій части народу. До того лев має ту добру прикмету, що се герб — як всї справді старі герби — простий, нескладний і символїчно дуже пророчистий: говорить нам про благородну, спокійну силу та чесну відвагу.

А се-ж є основні прикмети державности, котрої перша задача прецінь стояти на сторожі народу, його волї, культури і добробуту. Культуру і добробут має розвивати сам нарід дорогою свобідної орґанїзації (взір: анґльо-саксонські суспільности); боронити-ж їх на зверх має держава. Її символ повинен відносити ся отже до сих її основних, зверхних, державних задач — а золотий плуг на синїм поли нехай буде емблємом ассоціяції українських сільських кооператив. Ліберійські неґри чей не пригожий взорець для сорокміліонової нації, спадкоємців Володимира Великого, Данила, Могили, Богдана Хмельницького та Тар. Шевченка.

Колиж би лев здавав ся декому надто „галицьким“, то нехай в такому разї стане нашим державним гербом гетьманський козак; сим гербом навяжемо бодай до традиції XVI.—XVIII. віків. Молодим поколїням вільної України буде він пригадувати славу їх прадїдів принайменше зперед 300 літ.

Вповажаний голова Української Центральної Ради бажав би сотворити для України цїлком модерний герб, що символїзував би миротворчі, культурні змаганя України.

Я вже вказав у горі на се, що герб має символїзувати державу в її функціях на зверх, а не населенє держави в його змаганях у нутрі і під омофорем держави. — Момент „миротворчости“ у квестії гербу України чомусь пригадує менї имн Галичан з 1848-го року: „Мир вам, братя, всїм приносим“, зложений тодї, коли по цїлій Европі і Австрії кипіла революційна борба. Се відгомін того „снїта спасательства“, яким навіяний світогляд більшої частини української інтелїґенції — сентименталїзму, що мстить ся усе на нашій національній полїтиці. Хто думає, що Україна буде тихо, любо та мирно жити серед добрих сусїдів, до яких вона все відноситись-ме приязно — сей помиляєсь.

(Кінець буде).

Німців, раз соціялїстів, то що. В Варшаві ми союзника не найдемо, бо саме польські демократи, і то соціялїсти, нам найбільше ворожі! Се не примха, що ми не хочемо ніяк під польського короля Карла, а натомість згідні на австрійського цїсаря, а галицько-володимирського короля Карла.

Тому то ми по тисячу і перший раз знова кажемо: не хочемо ніяким чином під Польщу — хочби нам обіцювано і золоту свободу. А не хочемо тому, бо не віримо в ніякі обітниці. Не віримо тому, бо реальна оцінка обставин нам каже, що з тих обітниць не може в практиці остати ні оден листок.

Українці супроти рос. установчих зборів.

ПЕТРОГРАД, 17-го січня. (Авас). — „Новая Жизнь“ запевняє, що українські посли за виїмком тих, що були вже в дорозї, не поїхали до Петрограду, щоби взяти участь в отвореню установчих зборів.

Українські делєгати, що там явились, — мали по відчитаню заяви вийти зі салї і не вернути, доки стан відносин між Смольним Інститутом і Радою не змінить ся. — Ворожі кроки між большевицьким військом і Українцями мали здержатись до отвореня загального конґресу делєгатів робітників і жовнірів України.

По розвязаню Установчих Зборів.

ВІДЕНЬ (Власна телєґрама) Розвязанє установчих зборів викликало в Берлїні сильне враженє, як історична подія, яка виявила наглядно, що Німечина мала невірні відомости про большевиків, яких панованє сходить в сумерки.

„Vorwärts“ пише, що большевики, нехотячи зречи ся власти, обійшли ся з установчими зборами не красше як цар з думою. Ріжниці серед зборів виросли в справі мира. Годі ствердити, чи більшість є в загалї противна мирови, чи лише не годить на спосіб переговорів ведених большевиками.

Поготівлє на Україні.

ВІДЕНЬ. (Т. вл.) Після „Heure de soire“ Ґен. Секр. візвав українські війська, щоби були готові постояти за самостійність України в борбі з російським військом, яке ступило на українську землю.

Українська Установча Рада.

(У. Б.) Виборний комітет для Української Установчої Ради зачав свою діяльність 27. падолиста 1917. Тимчасовий склад комітету слідуючий: Предсїдатель: М. Мороз; члени: М. Стефанович, Н. Радченко, Ґ. Кірченко, А. Бутовський, А. Щербак. Секретарем комітету є Е. Тарасенко.

Осїдком комісії є будинок управи земства. Від 4—9 грудня 1917. були виставлені виборні лїсти до публичного перегляду. Реклямаційний речинець минув 18. грудня.

Непорозуминє між Лєнїном і Троцьким.

БЕРЛЇН. — Про непорозуминє між Лєнїном і Троцьким пише „Vossische Zeitung“: Відношенє між обома провідниками теперішнього рос. правительства заострюєсь з кождим днем. — Круги, що стоять близько Лєнїна, думають, що Лєнїн невдовзї подасть ся до димісії, щоби будучому конґресови совітів дати спромогу заняти становище що до непорозуміня між ним і Троцьким.

Вісти про успіхи большевиків на Україні невірні.

БЕРНО. „Berner Bund“ доносить: Український заступник в Швайцариї Касенко заявив перед журналїстами, що останні донесеня про положенє в полудневій Росії сильно пересаджені. Також ультімат до Румунії годі брати поважно. Вістка, що Україна стоїть по стороні Каледіна, зовсїм безпідставна. Значінє Одеси як вільного міста не було би инше, як Гамбурга.

Українська Центр. Рада.

Українське правительство в борбі зі спекулянтами.

„Народня Воля“ ч.: 189. з 5. січня містить звіт з засїданя Малої Ради, яке відбулось дня 3. січня під проводом М. Грушевського. Звіт приносить інтересні подробиці, що малюють житє і відносини в Українській Републицї, особливо в самім Київі, тому й наводимо його:

З початку засїданя затверджено було деякі дрібні асиґнати на канцелярію Центральної Ради то-що, а потім Е. Лїтваков від імени обєднаної жидівської соц. партії вніс запитанє Ґенеральному Секретаріятови про те, що того дня в Київі на Хрещатику в двох каварнях — „Семадені“ та „Франсуа“ зроблено було труси. Українські юнкери разом з салдатами, обступили сї каварні і трусили всїх гостий, відбираючи під росписку гроші в кожного, хто мав їх більше 500 карбованців. Отже Лїтваков запитав, чи відомо про таке нарушенє волї особи Ґенеральному Секретаріятови і по чийому приказови сї труси робились.

Заступник ґен. секретаря фінансів В. Мазуренко пояснив, що сї труси зроблено було по приказу Ґенерального Секретаріяту і викликано їх було тим, що в каварнях „Франсуа“ та „Семадені“ весь час товчуть ся ріжні спекулянти, котрі носять з собою по кілька сот тисяч карбованців і міняють на гроші чеки тих фабрикантів, які мусять платити гроші робітникам, а в банках дістати гроший не можуть, бо там їх нема. Сї грошеві спекулянти поховали в свої кишенї всї гроші, де які є і за розмін грубих гроший та чеків беруть до 15. відс. Один фабрикант за розмін чека на 100.000 карб. мусїв такому „фаринникови“ дати „куртажа“ 8.000 карб... Щоб трохи вкоротити зажерливість сих фаринників, Ґенеральний Секретаріят наказав зробити й у них труси, повідбирати гроші і покласти їх в банк на біжучі рахунки. Через кілька день їм сї гроші буде повернуто. При трусови були представники прокуратора та представники банків, які видавали фаринникам росписки на відібрані у них гроші. Самих фаринників, які заробляли гроші на такому загальномо лихови, як грошева скрута, потягнена буде до суду.

Меньшовик Чижевський також нападав на Ґенеральний Секретаріят за сї його заходи.

Найбільше обурював ся сими заходами Ґенерального Секретаріяту сіоніст Сиркін, який лякав, що тепер фаринники взлять ся та будуть брати розмінного не 8, а 25 відс., а також казав, що через сї труси фаринники зустрінуть уже не так прихильно українські гроші, як того можна було сподївати ся. Сими заходами, — каже Сиркін, — порушено права і волю громадян. Се несправедливо.

Є ще і инша справедливість, — каже обурено В. Винниченко. Тепер коли через брак грошевих знаків люди голодують, бо робітникам не можна виплатити зароблених ними гроший, коли зелїзниці стають, а продовольчі комітети припиняють свою роботу через брак тих самих гроший, — Ґенеральний Секретаріят має дбати про охорону прав та волї тих, які на сьому лихови наживають ся?! До Ґенерального Секретаріяту що дня приходять сотні робітників з скаргами, що їм не платять гроший, коли надходять святки, а тимчасом окремі люди носять по кишенях цїлі банки... Чиж могли ми байдуже на се дивити ся?... Як би у нас було кілька день назад сих 500.000 карбованців, то можна булоб залагодити чимало лиха... Я думаю, що Мала Рада згодить ся з нами...

По скінченю дебат внесено було кілька резолюцій, з котрих резолюції Сиркіна та Лїтвакова висловлювали осуд таким заходам Ґенерального Секретаріяту. Принято було більшістю голосів формулу переходу, внесену укр. с. д. Є. Нероновичем. Формула така:

„Признаючи, що боротьбу з фаринництвом грошевими знаками треба вести як найрішучійше в інтересї трудової людности, при чому треба вживати всїх можливих заходів, Мала Рада, заслухавши запитань про зроблені труси і відповідь на се запитанє Ґенерального Секретаріяту, вважає сю відповідь задовольняючою і переходить до чергових справ“.

Нові Ґенеральні Секретарі.

Далї Мала Рада ствердила проєкт нового Ґенерального Секретарства — морського. Ґенеральним морським секретарем призначено Д. Антоновича, українського соц.-демократа.

За Ґенерального Секретаря земельних справ призначено укр. соц.-революціонера Зарудного.

Деклярація самостійників.

На останку заслухано було проголошену І. Маєвським деклярацію зїзду соціялїстів-самостійників. (Ми її в своїм часї подали — Ред.).

Головнійше побажанє сього зїзду те, щоби Мала Рада найблизшими днями розглянула питанє про потребу проголошеня Української Републики самостійною і нї від кого незалежною.

Друге побажанє зїзду те, що посаду Ґенерального Секретаря для військових справ конче треба дати соціялїстови - самостійникови.

Дальше засїданє Малої Ради призначено на суботу 5-го січня.

Домашна війна і голод в Росії.

До „Corriere della Sera“ доносять з Петрограду під днем 18 го с. м.: Останної ночі увязнено сотки осіб. — Нині перед полуднем у ріжних дїльницях міста почали ся уличні борби з сильним огнем крісів і скорострілів. Зоружені горожани бють ся з червоною ґвардією. Досї убито кілька осіб, а богато ранено. — Сторонники Лєнїна напастують походи соц.-рев. робітників, котрі демонструють на річ установчих зборів. Сторонники Лєнїна кидають на них з дахів бомби і дають сальви. — Між убитими є соц.-революційний посол Поганов.

Після певних відомостий з Росії, панує голод в ґуберніях: новгородській, костромській, володимирській, смоленській, московській, туркестанській і оренбурській.

Завзяті бої в Одесї.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Дорогою на Ротердам доносять про завзяті бої в Одесї між Українцями й моряками-большевиками. Українцї обсадили театр. Провідника червоної ґвардії вбито.

Король румунський дійсно увязнений!

ЛЬОНДОН. Райтер доносить з Петрограду: Після одної з тутешних часописий потверджуєсь відомість, що рада народних комісарів видала приказ увязнити румунського короля.

Румунія републикою.

СТОКГОЛЬМ. Увязненє румунського посла в Петроградї відбуло ся на домаганє провідника румунських революціонерів Раковського, який домагав ся теж інтернованя короля. Румунські „большевики“ з Раковським на чолї стремлять до проголошеня румунської републики. Вони мають богато прихильників серед війська.

БАЗЕЛЬ. „Times“ доносять з Петрограду, що банкам поручено не виплачувати більше румунських належностий. Румуни втїкають масово з Росії. Посли антанта інтервенїювали в користь Румунії, та Лєнїн відкинув ті домаганя.

Страйк робітників.

ВІДЕНЬ. Дня 20. с. м. відбула ся конференція між депутацією робітників і правительством. З боку правительства взяли участь в конференції президент міністрів Зайдлєр, міністер виживленя Гефер, міністер внутр. діл Тогенбург і міністер Краєвої оборони Чап. Депутація робітників явила ся під проводом послів Адлєра, Зайца, Реннера, Денеса і Гануша.

Президент міністрів Зайдлєр. заявив депутації таке: Правительство бажає якнайскорше заключити почесний мир, і то мир загальний. Заборчих цїлий, монархія не має; вона стоїть дальше на становищу, що міжнародні договори про розоруженє і роземні суди є відповідною підставою до загального мира. Що до Польщі то правительство уважає її

самостійною державою і не думає зовсім диктувати їй державний устрій; не минає правительство волі польського народу. Опорожнити обсаджених областий правительство поки що з військових зглядів не може, але сподієсь, що і в сій справі прийде з Росією до згоди. Що до переговорів з Українською Републикою, то мило ц. к. правительству донести до вісти, що ті переговори зайшли вже дуже далеко і позволяють сподівати ся скорого вдоволяючого покінченя. Правительство буде інформувати все широкі верстви населеня про хід пероговорів,

Міністер Гефер зложив заяву в справі положеня на поли виживленя. Правительство готове поширити органїзації служби заосмотреня. Краєвим властям поручено вже замкнути млини, що працюють на зарібок. Правительство працює над поліпшенем апровізації; тепер переговорює в тій справі з Угорщиною і союзниками.

Міністер Тогенбург говорив про громадську вибоэчу реформу, Правительство хоче перевести сю реформу на демократичній основі, з узглядненем народних відносим в кождім краю Не має також нічого проги допущеня жінки до публичного житя.

Міністер Чап поирік знести через відповідну уставу заряджения, що підпадають під мілігаризацію.

Про сї заяви правительства повідомила депутація робітників збори мужів довіря, почім ухвалено на зборах резолюцію, яка взиває робітників повернути до праці.

ВІДЕНЬ. 21. січня. Вчера відбули ся у Відни численні збори страйкуючих робітників. Бесідники по думці ухвали мужів довіря промовляли за поворогом до праці. Збори відбули ся спокійно.

На боєвих фронтах.

ВІДЕНЬ. Удядово оповіщують з д. 21. с. м. Не зайшло нічого особливого.

БЕРЛІН. Урядово оповіщують (21. с. м.) Західний фронт війни. група кн Рупрехта: На північний запад і на схід від Іперн, а також но фронті від Lens до Ерећу тривала збільшена діяльність артилерії. На південь від Vendhuille по відбутю удару Англійців остали нам бранці. Група німецького престолонаслідника: В деяких відтинках Шампанії та на обох боках Мози боєва діяльність артилерії. На пінічний запад від Реймс і в Аргонах менші повели ся виправи наших звідних відділів. В двох останних днях стручено 11 ворожих літаків та один бальон на припоні. Македонський фронт: Між Вардаром і озером Дойран віджива в гарматний огонь. В долині Струми вивязували успішні для Болгар борби не передполях. Італійський фронт: Не було нічо особливого.

НОВИНКИ.

— **Члени української делеґації в Берестю у Львові.** Около 12-гої години в полудне приїхали до Львова в товаристві німецьких штабовиків члени української делеґації на мирових переговорах в Берестю: Голубович, Любинський, Сервюк, Полозів, Левицький і Куценко. Крім них були ще їх адюганти і секретарі. — Делеґати були на обіді в готели „Імперіяль“. Там забавили около дві години. Деякі в товаристві австрійських офіцирів удали ся автомобілями до міста по закупно. Між иншим купили книжки в книгарни Товариства імени Шевченка, де закупили також масу літературних новин. — Перед готелем „Імперіяль“ і книгарнею зібрали ся товпи цікавої публики. — Із Львова відїхали делеґати до Київа, як зачувати, по затвердженє мирового договору, заключеного в Берестю.

— **Привітний вечір** для членів укр. львівської громади, що провели майже три літа на засланю, а тепер повернули до Львова, відбув ся дня 19. с. м. о год. 7. вечером в меншій реставраційній сали Кракійського Готелю. На покутю засїли дорогі нам засланці, пп. надр. Баньковський, радн. др Коцюба, рад. дв. Матіїв, др Охримович та радн. Сосновський. До вечері засіло около 80 членів львівської громади. Ряд тоастів і промов почав голова „Нар. Комітету“ др Кость Левицький, витаючи дорогих нам всім членів нашої громади, яких лиха воєнна хуртовина відорвала була від рідного ґрунту, а тепер красша доля нам їх повернула. Іменем засланців промовив рад. др Коцюба, дякуючи за сердечний привіт та заявляючи, що вони вернули з неволі скріплені на силах тим, що довелось їм на власні очі бачити воскресенє укр. держави. Ред. Лозинський витав засланців як тих, що прибувають з країни, де здійсняють ся великі кличі демократії. Висловив думку, що сї кличі перенесуть ся через кордони і до нас. Др Охримович згадавши з справді українським гумором пережиті тяжкі хвилї, вказав і на ті ясні моменти, що навіть в найчорнїйших хвилях казали вірити в відродженє України. Під жандармськими шинелями відзивали ся укр. серця на звук укр. мови. Вказав дальше на простоту і щирість закорд. Українців, а переводячи порівнанє між нами й чужими, зазначив, що ми за мало себе самих цінимо. Се прикмета, що обезсилює нас. Коли істнує укр. держава, повинні ми з неї вилїчитись, бо можна вірити в нашу світлу будучину. Проф. Масляк взивав всіх присутних до солідарности. Четар У. С. С. др Старосольський висловив привіт повернувшим засланцям від У. С. Стрілецтва та докинув до сего кілька споминів і рефлексій з свого колишнього побуту в Київі. Радн. Матіїв, Сосновський і Баньковський дякували від себе за привіт, переказували свої рефлексії про події на Вкраїнї, а з їх слів била кріпка віра в будучність України. Др Коцюба згадав померших у засланю, зокрема Костя Паньківського. Згадки вислухано стоячи. Др Щурат витав їх як членів „Наук. Тов. ім. Шевченка“, др Федак як бувший товариш засланя, жалуючи, що не довелось йому бути при проклямованю Укр. Републики на софійськім майдані. Пос. Цегельський зазначив, що в останнїх днях серпня 1914 р. ми розходились майже без надії й сходимось в час, коли сповнилась мрія наших батьків та дідів. Україну видвигнула велика демократична революція і се запорука її світлої будучини. Особисті звязки, навязані в часї війни, між Галичанами і зак. Українцями, причинили ся чимало до розбудженя України, а нам, Галичанам, дають одну запоруку більше, що Україна не забуде про нас. Ми з нею одно, а наша ціль єдина: неділима Україна. Проф. Студинський підніс чарку в честь і здоровля будівничих України з проф. Грушівським на чолї, котрийто тост випито з одушевленем. Тости і промови переплїтались патріотичними піснями та колядами; над усіма царив гимн: „Вже воскресла Україна“!

— (ад) **Іменоване в станиславівській дирекції зелїзниць.** Звісний український діяч Станиславівщини, титулярний старший радник будівництва Іван Мирон піднесений до V-ої ранги (старший радник будівництва).

— **Пізнали ся вже на нїм.** Проти п Дашинського, який від довшого часу забуває про справи робітництва, а жиє мріями про велику Польщу, про становище презеса „Кола“ і міністеріяльний пиріг, польські робітники зробили демонстрацію.

— **На коляду** укр. сиротам в захисті у Львові жертвував п. Евген Залуський, ст. офіціял почт. у Львові, комплєтну одіж і обуву для одної дитини, п. Михайлина Костек з Замарстинова 80 к., а п. О. Відрак, учитель в Бережанах, 5 к.

— **Грошева скрута на Україні.** Закордонні часописи доносять, що Ґенеральний Секретаріят фінансів, щоб дати цукроварням змогу виплатити робітникам зароблені гроші, дозволив частину запасів цукру продати місцевим кооперативам, а вторгованими грішми розплатити ся з робітниками. (Н. В)

— **Комітет достави сільсько-господарських машин** При Ґенеральнім Секретаріяті земельних справ засновано комітет для достави сільсько-господарських машин Обсягом діяльности комітету є Україна, а по згоді з належними установами обсяг діяльности може бути поширений і по-за межі України на ті області, які мають економічне тяготінє до України. Завданем комітету є органїзація будівництва, достави та розділу машин і знарядів на Україні, обєднанє громадських органїзацій в сїм напрямі контролї над фабриками та заводами і управильненє достави сирівців для фабрик. Комітет складаєть ся з представників центральних органїзацій Українського кооперативного Банку та Товариства західних Земств.

Секретаріят зелїзних доріг розіслав телеґрафічно по всіх шляхах розпорядок про заборону вивозу сільсько-господарських машин, знарядів та металів поза межі України без дозволу комітету.

— **Цар стане на суді.** Виконна комісія селянського совіта рішила взвати виконний комітет совітів, щоби царську сімю привести безпроволочно з Тобольська в Кроштад або в Петроград, увязнити та віддати під суд. Революційний трибунал має розслїдити всї злочини доконані б. царем Миколою II. „День“ доносить, що виконний комітет совітів є схильний сповнити домаганє комітету селянського совіту.

— **З польської поезії.** Недавно наводили ми дику „поезію“ якогось п. Єзьоранського, яку помістив краківський „Kurjer codzienny“. Найшов ся і у Львові поет, що позавидував слави „wieszcz-ови“ Єзьоранському. Є се співробітник „Wieczorn-ої“ п. Nemo (Збєжховський) трохи римотворець, трохи музик, а переважно урядничина скарбової дирекції... І він виспівує жалісні трени, що „на Україні віджив дух Ґонти і Зелїзняка“...

— **В справі курсу** для провідниць захоронок і захистів одержуємо ось таку допись: П-на Софія Олеськівна робить важну прислугу нашій суспільности тим, що хоче своїм фаховим знанєм з области вихованя дітвори в передшкільнім віці подїлитись з як найширшим кругом наших пань. Заповіджена програма 2 місячного курсу, який зачне ся у Львові 1 лютого с. р., є дійсно дуже інтересна, бо крім практичних вправ в захоронках обнимає науку рисунків, столярства, модельованя, картонових робіт і виробу забавок. На таку науку повинна би записатись властиво кожда молода жінка, щоби уміла відтак нетільки заняти з хісном свої діти, але й пособити через те їх умовому розвиткови: а вже необхідно конечною є річею щоби в тім курсі взяли участь управительки захоронок і захистів тому, що без такого фахового підготовленя не можна добре провадити дрібної дітвори в сих інституціях.

Длятого в цїли улегшеня участи в згаданім курсї таким кандидаткам, які хотїли би відтак працювати в захоронках, або в захистах львівської архіепархії, заявляє підписаний комітет готовість заплатити за них таксу і прочі видатки на наукові прилади сего курсу. Участь в курсї треба зголосити зараз у п. Олеськівної (Львів, ул. Цитадельна 9. між год. 3—5) За: „Укр. епарх. Комітет опіки над воєнними сиротами“ у Львові — о. В. Лициняк.

— **З Сокальщини.** Дня 15. січня с. р. прощали Українці сокальского повіта свого улюбленого старосту п. полковника і барона Ґужковського. Саля ради повітової заповнилась по береги духовенством, світською інтелїґенцією і селянами. На лиці кождого учасника замітна була якась повага, а серце кождого було повне чувст любови і вдячности для чоловіка, що цілим єством полюбив наш нарід. В очах неодного блестїла слеза, бож в особі п. Ґужковского мав цїлий повіт щирого батька а головно селяньство знаходило в нїм правдиво батьківске серце. Промовляли о. декан Волосяньский. о. Трешневский, п. Драґан і о. Сапрук. В щирих словах підносили бесідники заслуги п. старости для добра повіта і желали єму як найкрасших успіхів на іншім становищи. Зворушений п. полковник Ґужковский дякував за зготовлену йому овацію і заявив, що доки його житя, все буде вірно служити нашому народови. Грімке многолїтє і имн українький залунав на салї на пращанє. З нагоди пращаня повірено зібрати в повітї значнїйшу квоту на фонд сиріт ім. Шептицького.

— **Заява українських зелїзничників.** Зібрані 21. січня 1918 у Львові Українції робітники зелїзничних варстасів ухвалюють: До страйку в зелїзничих варстатах у Львові приступили ми всї варстатові робітники солїдарно, в першій мірі ми українські робітники варстатові. Страйкуючі робітники поставили свої жаданя і предложили їх дирекції і зелїзничим властям. При отсих домаганях і ми українські робітники стоїмо твердо і солїдарно. Одначе без повідомленя нас зійшли ся польські робітники в суботу і поставили політичні резолюції, які публично оголосили. Супроти сего ми українські робітники варстатові заявляємо, що ми жадаємо загального світового мира, без анексій і відшкодовань, на підставі самоозначеня народів. (Сконфісковано). Рівночасно протестуємо проти наміреного прилученя українського населеня Галичини до Польщі, як також протестуємо проти прилученя Волини, Підлїся і Холмщини до польської державної формації. Нехай живе вільна, незалежна Україна!

ОПОВІСТКИ.

середа, 23. січня 1918.

Нині: 23 січня греко-кат. Григорія., римо-кат. О. П. Д. М.

Завтра: 24. греко-кат. Теодозія еп., римо-кат. Тимотея еп.

| В середу дня 23. с. м. точно о год. 5. по пол. відбудуть ся Сходини членів т-ва „Академічна Громада“ в льокали т-ва при вул. Бем-Ермолія 11. а. Просить ся о численну участь. Гостям раді. Виділ.

| Др. Іван Мандюк, учитель української ґімназиї в Перемищли, зложив з нагоди свого вінчаня з п Ярославою Несторовичівною на будову вакацийної оселї ім. Гр. Цеглинського К 50, на приватний Жіночий Укр. Семинар в Перемишли К 30, — а на Товариство шкільної помочи ім. сьв. Кирила К 20, — разом К 100, — защо йому іменем згаданих Товариств і институций складаю сердечну подяку. А. Алиськевич, директор укр. ґімн.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видавниче товариство

„Українська книжка“. Кінчить ся друкувати і в перших днях лютого появить ся в книгарськім обороті Антона Крушельницького: Рубають ліс, повість в двох томах на гупульських мотивах і Одарки Романової: Пантачабан казка, з ілюстраціями Олени Кульчицкої. 1—5

Прибиті горем, котре діткнуло нас через смерть найдорожшого нам сина Юрія, шлемо всім що брали участь в сумних обрядах щиру подяку, — а передовсім Всеч. от. др. Костельникови, о. совістникови Юркевичови о. Каляті о. Чеснакови Вп. панам професорам др. Кучиньскому, др. Мотилевскому, п. Ломніцкому, п. Воляньчукови і п. Шмідови як також всім нашим Приятелям, Знакомим і Товаришам Покійного.

Еміль і Марія Левицькі
з сином

Львів 16. січня 1918.

Відозва!

Рішенєм з дня 8. с. м. Ч. 32022/пр. призволила Президия ц. к. Намісництва Українському Комітетови Краєвої помочи для виселенців у Львові на основі § 2 розпор. Мін. з 20. січня 1916 В. з. д. Ч. 19 на збиранє через свої органи і делєгації в краю публичних складок в Галичині з виимком пізнійшої воєнної области в часі від 21. до 28. січня с. р. в хосен осіб потерпівших в наслідок війни. Рівночасно повідомило ц. к. Намісництво інтересовані староства і порушило їм поперти збірку своїм впливом.

На тій підставі Український Краєвий Комітет помочи для виселенців звертає ся до всеї суспільности, а зокрема до всіх Всч. Урядів парохіяльних та Пов. урядів громадських з прошенєм, щоби прийшла в поміч комітетови і заняли ся згаданою збіркою. Загально звістна страшна нужда наших виселенців; Комітет старав ся в часі своєї дьолітної праці помогати їм в недолі, через що вичерпились єго розмірно малі фонди, так, що прийшлоби замітити так хосенну працю. Маємо проте повну надію, що наша суспільність зрозуміє вагу сеї збірки і не відмовить помочи для найбільше потерпівших жертв війни. К. В. К. не раз вже заряджував подібні збірки в Галичині а українське населенє не відмовило єму своїх жертв. Комітет є певний, що наш загал виявить ще більшу жертвенність і не пощадить жертв в хосен своїх зруйнованих братів.

Що до способу переведеня сеї збірки Комітет просить, щоб Весч. Уряди парохіяльні порозумились з місцевими Урядами громадськими і вислали дві або три поважні особи, які в часі від 21 до 28 січня 1918. пійшли би від хати до хати та збирали датки так в грошах як і в натурі. Крім того в неділю 27. с. м. зволять зарядити ще збірку і по церквах. О дозвіл на такі збірки в церквах Комітет відніс ся вже до Високопреосьвященних Ординаріятів, і є певний що Они як найщирійше підопруть сей почин. Про збірку по селі належить повідомити ц. к. Старосто зглядно Уряд громадський і видати в імени комітету відповідні лєгітимації упрошеним особам. Зібрані гроші просить ся переслати до Гіпотечного Земельного Банку „на річ виселенців“. Датки в натурі могуть лишити ся в заряді Комітетів повітових, а зглядно місцевих до роздачі між потребуючих.

Український краєвий комітет помочи для виселенців у Львові (ул. Бляхарска 11.)

Львів, дня 10. січня 1918.

Ю. Дзерович, секретар
Ал. Кмицикевич, голова

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня Ставропигійського Інститута під управою Ю. Сидорака.